

Syphilis

SOAIDS

Syfilis (of lues) is een seksueel overdraagbare aandoening (soa). Deze kan zonder behandeling ernstig verlopen. De ziekte wordt veroorzaakt door bacteriën die de slijmvliezen binnendringen van de vagina, de penis of de anus en ook wel in de mond, afhankelijk van de manier waarop iemand seks heeft gehad. Vervolgens verspreiden de bacteriën zich via de bloedbaan en de lymfebanen door het hele lichaam. Syfilis wordt aangetoond door bloedonderzoek of door een monster te nemen van een door syfilis veroorzaakte plek. Vooral in de vroege stadia van de ziekte is syfilis heel goed te genezen met antibiotica.

Klachten

Het verloop van syfilis is bij mannen en vrouwen gelijk. Twee tot twaalf weken na infectie met syfilis ontstaan op de plek waar de infectie plaatsvond, één of meerdere zweertjes van maximaal één centimeter groot. Dit kan op de penis, in de vagina, anus of mond zijn. Het zweertje voelt stevig aan en doet meestal geen pijn. Soms is het moeilijk te zien, zeker als het in de vagina of anus zit. De lymfeklieren in de buurt van het zweertje zijn vaak opgezet, maar meestal niet pijnlijk. Ook zonder behandeling verdwijnt het zweertje vanzelf binnen drie tot zes weken. Maar de infectie is dan niet weg: enkele weken tot maanden later begint in de meeste gevallen het tweede stadium van de ziekte. De bacteriën zijn dan via de bloedbaan door het hele lichaam verspreid.

In het tweede stadium zijn de volgende klachten mogelijk:

- Over het hele lichaam rode vlekjes op de huid, ook op de handpalmen en voetzolen. Deze vlekjes zijn niet altijd duidelijk zichtbaar en verdwijnen vanzelf. De ziekte zelf verdwijnt niet spontaan.
- Grieperig gevoel, spier- en gewrichtspijnen, lymfeklierzwellen en temperatuurverhoging.
- Haaruitval, waardoor verschillende kale plekken op het hoofd kunnen ontstaan.
- Platte parelgrijze vochtige wratjes in lichaamsplooiën (met name in de schaamstreek en rond de anus).

Mogelijke gevolgen van syfilis

Als iemand in de eerste twee stadia van syfilis niet wordt behandeld, komt de infectie in het zogenaamde sluimerstadium. De bacteriën zijn nog steeds in het lichaam aanwezig zonder dat daar iets van te merken is. Het eerste en mogelijk ook het tweede jaar kan de ziekte worden doorgegeven aan anderen. Later, vaak pas na jaren, kunnen in een aantal gevallen opnieuw ziekteverschijnselen ontstaan. Verschillende organen kunnen dan ernstig beschadigd raken, waaronder hersenen, ruggemerg, hart en aorta (de lichaamsslagader) en de botten. Allerlei klachten kunnen hierbij ontstaan, zoals verlamningsverschijnselen, doofheid, oorsuizing, insulten, psychiatrische afwijkingen, pijnklachten, hartritmestoornissen, vaatafwijkingen en botontstekingen. Welke klachten er ontstaan is afhankelijk van de organen die zijn aangetast, maar syfilis van de hersenen komt het meest voor. Bij mensen met hiv kunnen hersenafwijkingen ook eerder na de besmetting ontstaan.

Een syfilisinfectie kan tijdens de zwangerschap via de placenta worden overgedragen op het ongeboren kind. Als de infectie op tijd wordt behandeld, wordt dit voorkomen. Daarom wordt in Nederland bij zwangerschapscontrole het bloed van de moeder standaard op syfilis onderzocht.

Behandeling

De behandeling van syfilis bestaat uit penicilline-injecties. Bij een recente infectie is één injectie soms al voldoende, bij een al langer bestaande infectie worden meerdere injecties gegeven. Na de eerste injectie kan er een grieperige reactie optreden. Deze wordt veroorzaakt door het doodgaan van de syfilisbacteriën. Na de laatste injectie moet de patiënt gedurende één à twee jaar nog enkele keren terugkomen voor controle. Deze nacontroles zijn erg belangrijk, vooral bij mensen met hiv. Verder is het belangrijk dat seksuele partner(s) worden getest en zo nodig ook worden behandeld.

Nadat iemand alle benodigde injecties heeft gehad, is hij of zij niet meer besmettelijk voor anderen. Tijdens de behandeling is het beter om helemaal geen seks te hebben. Mocht dat niet lukken, dan alleen seks met condoom.

Partnerwaarschuwing

Bij syfilis in het eerste stadium dienen alle partners van de afgelopen drie maanden te worden gewaarschuwd, ongeacht of er een condoom is gebruikt of niet. Bij syfilis in het tweede stadium dienen alle partners van de afgelopen zes maanden te worden gewaarschuwd. Bij syfilis in een later stadium dienen alle partners van de afgelopen twaalf maanden (eventueel 24 maanden) te worden gewaarschuwd.

Meer informatie

Meer informatie over soa's is te vinden op de website van Soa Aids Nederland. Soa Aids Nederland is het expertisecentrum op het gebied van hiv-infectie en andere soa's. Op www.soa aids.nl staat uitgebreide informatie over hiv-infectie en andere soa's. Voor jongeren is er de informatiesite www.sense.info.

Schorer Helpdesk

Schorer biedt informatie en ondersteuning toegespitst op mannen met homoseksuele contacten. Telefoon: 020-662 42 06, e-mail: helpdesk@schorernet.nl

Het servicepunt is bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 10:00 tot 16:00 uur. www.schorer.nl; www.mantotman.nl.

Voor meer vragen over soa's, bel de Aids Soa Infolijn

0900 – 204 204 0 (0,10 ct pm)

ma t/m wo 10.00u tot 20.00u - do en vrij 14.00u tot 20.00u

of mail naar: infolijn@soa aids.nl

Soa Aids Nederland spant zich in om de informatie in al haar voorlichtingsmateriaal zo nauwkeurig en betrouwbaar mogelijk aan te bieden. Toch aanvaardt Soa Aids Nederland geen aansprakelijkheid voor schade als gevolg van het gebruik van de folder. De informatie in onze folders mag nooit worden beschouwd als vervanging van een consult of een persoonlijk bezoek aan arts of specialist.